

PREDAREA LEXICULUI LIMBII ROMÂNE ÎN GRUPELE DE STUDENȚI STRĂINI

Tatiana UNTILĂ, lector

Summary

Our world is permanently changed, fact that can be observed in the scientific area, at the instrumental level, at the level of techniques and technologies, attitudes and behavior. These changes are obvious, also, in the educational system. The methods used during the process of teaching should be modern, interactive, being able to make the lesson interesting and dynamic.

În articolul dat vom prezenta unele dificultăți cu care se confruntă studenții care însușesc limba română ca limbă străină și unele metode de învățare mai eficiente a lexicului.

Este necesar să menționăm, că didactica limbii române ca limbă străină se deosebește esențial de cea a predării limbii române ca limbă maternă, sau limba a doua. În termeni generali, ne referim la materna L1, atunci când vorbim despre limba pe care un individ o însușește încă de la naștere și pe care o stăpânește cel mai bine. În același timp, pentru persoanele de alte etnii (ucraineni, ruși, bulgari, găgăuzi), care trăiesc pe teritoriul țării noastre, ea este limba secundară, sau L2, deoarece ea este însușită după limba maternă și în alt context, decât cel familial. Pentru cetățenii străini, care vor să învețe limba română, aceasta este o limbă străină.

Atât pentru cei care studiază limba română ca limbă țintă, cât și pentru cei care o studiază ca limbă străină, apar un șir de dificultăți ce țin de structura gramaticală specifică.

O primă piedică poate fi reprezentată chiar de sistemul fonetic al limbii române, deoarece aici avem câteva sunete (și litere) specifice limbii noastre. Ele sunt reprezentate de *ă, î, ș, ț*. Pentru unele dintre acestea se pot stabili asociații cu unele sunete din limba nativă celui care învață, pentru a-i facilita, în acest fel, însușirea și recunoașterea acestora.

O altă problemă, cu care m-am confruntat în predarea limbii române studenților străini, este accentul, care spre deosebire de alte limbi, variază [2].

Scopul propus este acela de a crea și dezvolta abilități comunicative, adică, atât interacțiunea orală, cât și comunicarea scrisă, la studenții străini.

Majoritatea manualelor existente la moment, recomandate drept suport pentru însușirea limbii române ca limbă străină, sunt repartizate în 15 unități tematice. De exemplu, „Limba română”, manual elaborat de Corpul Păcii, „Limba română, ca limbă străină” de Ioana Sonea, Elena Platon și Dina Vilcu și altele. Pentru fiecare unitate tematică sunt propuse circa 20-35 de cuvinte noi, pe care studentul străin trebuie să le însușească în decursul a 3 - 4 lecții (aproximativ 6 – 8 ore de curs), rezervate pentru fiecare unitate în parte.

Nivelul 1 constă într-un inventar de acte de vorbire, de cuvinte, de structuri gramaticale, necesare unui anumit nivel de competență în însușirea limbii române.

Întru facilitarea însușirii lexicului nou (20-30 de cuvinte, spre deosebire de metodica predării limbii române ca limba a doua – 5-7, sau 9- 11 cuvinte, în dependență de vârsta celor ce însușesc limba), predarea lexicului se va efectua cu ajutorul tehnologiilor informaționale, adică prezentări Power Point, înregistrări audio, etc. Spre exemplu, la tema „Casa”, manualul de limbă română, elaborat de Corpul Păcii, propune circa 20 de cuvinte noi, pe care studentul trebuie să le însușească din start. Acestea sunt: *casă, apartament, cameră, dormitor, bucătărie, salon, coridor, balcon, antreu, baie, veceu, toaletă, etaj, hol, scară, bibliotecă, piscină, bazin, garaj, fereastră, ușă, poartă, gard, grădină, scară*.

Evident, că volumul de cuvinte este foarte mare, de aceea, profesorul propune spre atenția studenților o prezentare Power Point, în care încadrează aceste cuvinte, însoțite fiind de imagini relevante.

Pentru început, studenții privesc imaginile și ascultă pronunțarea corectă a cuvintelor noi, care sunt atașate. Fiecărui slide îi revine câte un cuvânt nou, sau o îmbinare de cuvinte. După care, sunt îndemnați să repete în cor, împreună cu profesorul fiecare cuvânt. Apoi, fiecare student, este provocat să citească câte un

cuvânt, pentru a înlătura, din start, posibilele greșeli de pronunție, ținând cont de particularitățile fonetice ale limbii native ale fiecărui student.

Studentii, văzând imaginile bine alese, își notează și-și traduc în limba sa nativă lexicul. După ce studenții au văzut imaginile, au repetat împreună cu profesorul, la început în cor, apoi fiecare în parte cuvintele noi, sunt provocați să își amintească cuvintele însușite. Acet lucru poate fi făcut, utilizând imaginile vizionate anterior (dar deja cuvintele nu sunt prezentate pe slide), sau pur și simplu prin interogare: ce cuvinte, din cele însușite astăzi, ați reținut?

În cazul studenților alolingvi, evident șirul cuvintelor noi va fi mai scurt. Deoarece, aceștia locuind în spațiul românesc, nu necesită să li se explice ce înseamnă cuvintele: *casă, coridor, garaj, etaj, bibliotecă, balcon, bazin, ușa* și altele, deoarece acestea reprezintă cuvinte pe care ei le aud și le folosesc destul de des în comunicarea vie cu vorbitorii de română de aici.

Dacă la moment profesorul nu dispune de tehnica necesară, atunci pot fi propuse imagini colorate, imprimate pe hârtie, sau fișe de lucru, sau fotografii, care vor duce la rezultatul scontat.

În cazul în care, lexicul cuprinde substantive abstracte, adjective sau verbe, ce nu pot fi ilustrate, profesorul face apel la limbile vehicul (engleza, franceza, rusa, etc.), în dependență de auditoriu.

Binevenite sunt și înregistrările audio, în care sunt imprimate dialoguri, descrieri, etc, și care slujesc drept model de pronunție și de utilizare în anumite contexte a cuvintelor proaspăt învățate.

Metoda exercițiului rămâne în continuare eficientă, contribuind la automatizarea lexicului și a noțiunilor de gramatică. Pentru ușurarea studierii limbii străine, studenților li se propun modele de comunicare, sub formă de exerciții, în care sunt incluse cuvintele noi. Aceștia citesc, memorizează și chiar sunt provocați să alcătuiască dialoguri, sau propoziții în baza modelului propus. De exemplu:

1. citiți și practicați pe roluri:

- *Bună ziua.*
- *Bună ziua.*
- *Veniți aici. Aceasta este camera dumneavoastră.*
- *Ce frumoasă este! dar unde este baia?*
- *Baia este acolo, la stânga.*
- *Când pot să fac un duș?*
- *Când doriți.*
- *Mulțumesc.*
- *Cu plăcere. ... etc. [1, p. 48].*

În baza modelului propus, ei pot alcătui în perechi alte dialoguri, utilizând lexicul proaspăt învățat.

În cazul în care studenții deja au însușit lexicul, putem să le propunem următorul exercițiu pentru a întări rezultatul. Studenților li se propune un șir de obiecte de mobilă: *canapea, fotoliu, lampă, masă, pat, oglindă, chiuveță, mașină de spălat, frigider, aragaz, cadă, closet, covor, bibliotecă, birou, etc*, prezentate în imagini și li se dă cerința:

2. puneți obiectele de mai jos în camera potrivită și apoi adăugați forma de plural:

Cameră de zi	Dormitor	Baie	Bucătărie	Birou

[5, p. 56].

Ei trebuie să recunoască obiectele, să - și amintească poziționarea lor în casă și să le repartizeze conform camerelor propuse.

Sau, spre atenția studenților se propune un material audio, în care sunt folosite cuvintele noi, iar aceștia trebuie să le recunoască.

Apoi studenții sunt antrenați să răspundă la întrebări de genul:

3. priviți imaginile și răspundeți la întrebări:

- *Ce este acesta?*

- *Acesta este un salon.*

- *Ce e în salon?*

- *În salon sunt o canapea...*

La sfârșitul lecției, profesorul va face o mică recapitulare, în care va folosi cuvintele noi. Recapitularea se va efectua sub formă de dialog, pentru a implica studenții și a-i provoca să actualizeze cuvintele proaspăt învățate. De exemplu:

4. vorbiți cu un coleg despre casa sau camera dumneavoastră.

Evident, că accentul se pune pe comunicare, deoarece scopul primar este de a forma niște cunoștințe lingvistice suficient de bune, pentru a-i permite celui care și le-a însușit să ducă o viață independentă, atât în plan personal cât și social, în noul mediu lingvistic.

Bibliografie

1. Bărbuță Ion, Callo Tatiana, etc. Limba care ne unește. Manual nivelul 1. Chișinău, 2003.
2. Ferezan Teodor. Dificultăți în predarea limbii române vorbitorilor de alte limbi. iTeach: Experiențe didactice. 03.04.2015.
3. Limba română, Pre Service Training Language Manual, Chișinău 2001.
4. Moldovan Victoria, Pop Liana, Uricaru Lucia. Nivel prag. Pentru învățarea limbii române ca limbă străină. Strasbourg, 2001.
5. Platon Elena, Sonea Ioana, Vilcu Dina. Manual de limba română ca limbă străină (RLS) A1-A2: Editura Casa cărții